

බදුල්ල මහා නගර සභාව - 2024

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

බදුල්ල මහා නගර සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය මෙහෙයුම් පිළිබඳ ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීම් පිළිබඳ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වලට අදාළ තොරතුරුද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන මහා නගර සභා ආඥා පනතේ (252 වන අධිකාරය) 219 වගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10(1) උප වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට බදුල්ල මහා නගර සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිච්ඡේදයට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළ කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිච්ඡේදයට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මහා නගර සභාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව මහා නගර සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍යප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍යප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවයමෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදීවෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවියහැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරුකිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් ,වේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහභරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවයගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල , සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත්වී ඇතිබව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත්කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ මහා නගර සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ මහා නගර සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, මහා නගර සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් තෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

- (අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව මහා නගර සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.
- (ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ උසාවි දඩ ආදායම රු.1,889,732 ක්ද, දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු උසාවි දඩ රු.1,601,356 ක්ද අඩුවෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	2024 වර්ෂයේ දෙසැම්බර් මස උසාවි දඩ ආදායම ප්‍රමාද දෝෂයකින් ගිණුම්ගත කිරීමට නොහැකි වූ අතර එය 2025 ජනවාරි ගිණුම්ගත කර ඇති බව.	ගිණුම් නිවැරදි කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මුද්දර ගාස්තු ආදායම රු.15,323,680 ක් සහ දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු මුද්දර ගාස්තු රු.13,284,110 ක් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	-එම-	-එම-
(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු ස්ථාවර තැන්පතු පොලී ආදායම රු.381,783 ක් අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.	2025 වර්ෂයේදී අවසන් ගිණුම සැකසීමේදී උනන්දුව ගැලපීමට කටයුතු කරන බව.	-එම-
(ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ගබඩා ණය හිමි ශේෂය රු.161,640 ක් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	2024 වර්ෂයේ ඇණවුම් කළ භාණ්ඩ සඳහා මුදල් ගෙවීමට නොහැකිවූ ලිපිද්‍රව්‍ය ණය හිමි ශේෂය ඇතුළත් වී ඇති බව.	-එම-
(ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ ලැබිය යුතු ප්‍රාග්ධන ආධාර රු.6,939,438 ක් ගිණුම්ගත කර නොතිබුණු අතර, පළාත් පාලන කොමසාරිස් කාර්යාලයට ප්‍රවේශ මාර්ග සංවර්ධනය කර්මාන්තයට අදාළ ණය හිමියෝ රු.4,939,652 ක් අඩුවෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	ඉදිරි වර්ෂයේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	-එම-

1.6.2 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ජංගම වත්කම් යටතේ දක්වා තිබුණු වසර 03කට අධික කාලයක සිට පැවත එන රු.1,872,710 ක් වූ අභරු වෙක්පත් වටිනාකම තහවුරු කර ගැනීමට සාක්ෂි ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.	අදාල අගරු වෙක් සම්බන්ධයෙන් කමිටුවක් පත් කර ඇති අතර අදාල වෙක්පත් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන බව.	අභරු වෙක්පත් වටිනාකම තහවුරු කර ගැනීමට සාක්ෂි ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.7 අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි අනුකූල නොවීම ආදියට යොමුව	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
පළාත් කොමසාරිස්ගේ 1980/46 දරන දෙසැම්බර් 31 වන දින දක්වා පාලන අංක 1980 දිනැති නව වෙළඳ සංකීර්ණයේ කඩ කාමර 91 ක් සම්බන්ධයෙන් තක්සේරු කළ පිළිබඳ වාර්තාවක් 2014 වර්ෂයේදී තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ලබාදී තිබුණද, 2024 දෙසැම්බර් 31 දක්වාම නව කඩ කාමර කුලිය රු.5,640,000 ක් අයකරගෙන නොතිබුණි.	2015 තක්සේරු වාර්තාව අනුව 2023 නොවැම්බර් සිට තක්සේරු අගයෙන් සියයට 50 ක මුදලක් අය කර ඇති අතර 2025 ජනවාරි 01 දින සිට සම්පූර්ණ මුදල අය කිරීම සඳහා කටයුතු කර ඇති බව.	කාලීනව දේපල තක්සේරු කර කුලී ආදායම් අයකර ගත යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනය අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.105,989,433ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.31,680,800ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

සභා ලේකම්වරයා විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඉදිරිපත් කර තිබූ ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

2024					2023				
	ආදායම් ප්‍රභවය	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල්කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ ආදායම	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල්කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ ආදායම
	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
(i)	වරිපනම් හා බදු	42,650,000	37,075,265	33,087,687	20,853,392	24,260,000	17,334,936	17,152,036	18,283,038
(ii)	කුලී	61,336,900	76,002,243	68,805,577	14,005,612	53,370,600	65,078,357	59,850,473	12,363,995
(iii)	බලපත්‍ර ගාස්තු	21,048,500	20,352,143	19,230,495	2,017,312	20,395,000	20,333,356	19,403,331	1,346,425
(iv)	වෙනත්	81,385,000	96,718,223	23,618,314	121,195,427	78,895,000	79,223,515	14,407,139	83,483,625
	එකතුව	<u>206,420,400</u>	<u>230,147,874</u>	<u>144,742,073</u>	<u>158,071,743</u>	<u>176,920,600</u>	<u>181,970,164</u>	<u>110,812,979</u>	<u>115,477,083</u>

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

සභාවේ ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්ය සාධනය සම්බන්ධ නිරීක්ෂණපහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජනවාරි 01 දිනට සභාවේ ලියාපදිංචි රථගාල්වල රථ වාහන නවතා තැබීමේ හිඟ ගාස්තු රු.15,288,292 ක් වූ අතර, වර්ෂය තුළ ඉන් රු.13,821,633 ක් අය කරගෙන නොතිබුණි. එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 88 ක් විය.	බදුල්ල මහා නගර සභාව යටතේ ලියාපදිංචි රථගාල් හිමියන් විසින් පසුගිය කොරෝනා වසංගතය කාලයේදී රථ වසා තැබීම හා රථට පැවැති ඉන්ධන අර්බුදය නිසා 2021 හා 2022 වර්ෂ සඳහා ලියාපදිංචිය ලබා ගෙන නොමැති අතර, අදාළ හිඟ ශේෂයන් සම්බන්ධව ගරු ආණ්ඩුකාරතුමා වෙත සාධාරණීකරණ වාර්තාවක් යොමු කර ඇති බව.	හිඟ හිටි ආදායම් අයකරගත යුතුය.
(ආ) කුලී		
සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජනවාරි 01 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය අනුව ආදායම් ශේෂ 12 ක හිඟ කුලිය රු.13,061,371කින් වර්ෂය තුළදී රු.6,808,946 ක් අයකරගෙන නොතිබුණි. එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 52 ක් විය.	පිළිතුරු ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	හිඟ හිටි කුලී අයකරගත යුතුය.

(ඇ) නිභ නිටි තානායම් කළමනාකරණ ගාස්තු

වසර 05කට අධික කාලයක සිට පැවත එන නිභ නිටි තානායම් කළමනාකරණ ගාස්තු රු.2,975,280ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදීද අයකරගෙන නොතිබුණි.

අදාළ මුදල් අය කිරීම නිභ නිටි කුලී සම්බන්ධයෙන් නීතිමය වශයෙන් අයකරගත යුතුය. කටයුතු ඉටු කර ඇති අතර, නිභ මුදල් කපා හැරීම සඳහා අදාළ ලිපි ලේඛන පළාත් පාලන කොමසාරිස් වෙත යවා ඇති බව.

2.2.3 උසාවි දඩ හා මුද්දර ගාස්තු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතුව තිබුණු උසාවි දඩ රු.3,030,259 ක් සහ මුද්දර ගාස්තු රු.81,232,384 ක් ගෙන්වාගෙන නොතිබුණි.	උසාවි දඩ වශයෙන් රු.17,513,027 ක් හා මුද්දර ගාස්තු වශයෙන් 3,231,361 ක මුදලක් ලැබී ඇති අතර ඉතිරි උප ලේඛන සියල්ල පළාත් පාලන කොමසාරිස් වෙත යවා ඇති බව.	නිභනිටිඋසාවි දඩ හා මුද්දර ගාස්තු ගෙන්වාගත යුතුය.

2.3 අධිභාර

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මහා නගර සභා ආඥා පනතේ 226 (1) වගන්තිය අනුව විගණකාධිපති විසින් 1994, 2004 සහ 2007 වර්ෂවලදී පනවා තිබුණු අධිභාර 02 කට අදාළ රු.3,530,000 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනටද අයකරගෙන නොතිබුණි.	මේ සම්බන්ධයෙන් නැවත පනතේ විධි විධාන උපදෙස් ඉල්ලා නීතිපති වෙත අනුවඅධිභාර අයකරගත ඉල්ලීමක් ඉදිරිපත් කර ඇති බව.	අනුවඅධිභාර අයකරගත යුතුය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 පනතින් පවරා ඇති කාර්යයන් ඉටු කිරීම

මහා නගර සභා ආඥා පනතේ 4 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය, පොදු උපයෝගිතා සේවා සහ පොදු මංමාවත් පිළිබඳ කාරණා විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම, ජනතාවගේ සුඛ විභරණය, පහසුව හා සුභසාධනය යන සභාව විසින් ඉටු කළයුතුව තිබුණු කාර්තවයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව නිරීක්ෂණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභ ලබා නොගැනීම

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) බදුල්ල වින්සන්ට් ඩයස් ක්‍රීඩාංගනයේ රාත්‍රී කාලයේ පැවැත්වෙන ක්‍රීඩා තරඟ සඳහා අඛණ්ඩව විදුලිය සැපයීමේ අරමුණින් විදුලි ජනන යන්ත්‍රය මිලදී ගැනීමට යෝජනා ඉදිරිපත් වී තිබුණු අතර, ඒ සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සභායක ව්‍යාපෘති ප්‍රතිපාදන (LDSP) යටතේ පළාත් පාලන දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ප්‍රසම්පාදනය කර රු.19,763,230 ක් වූ 250 KVA විදුලි ජනන යන්ත්‍රය සභාවට භාරදී තිබුණි. එසේ වුවද, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ක්‍රීඩා උත්සව 05 ක් සඳහා පමණක් විදුලි ආලෝකකරණය වෙනුවෙන් ආදායම් උපයාගෙන තිබුණි.	වින්සන්ට් ඩයස් ක්‍රීඩාංගනයේ විදුලි ආලෝක පද්ධතියේ දෝෂ පවතින බැවින්, ආලෝක පද්ධතිය නැවත ලබා දිය නොහැක. 2025 නොවැම්බර් 18 දිනැති බම/3/2/1/ පොදු/11/2024 ලිපිය මගින් මෙම පද්ධතිය පරීක්ෂා කර බලා ඇස්තමේන්තු ලබා දෙන ලෙස ක්‍රීඩා අමාත්‍යාංශයෙන් ඉල්ලීමක් කර තිබුණද, මේ වනතෙක් මිළ ගණන් ඉදිරිපත් කර නොමැති අතර, කඩිනමින් මෙම පද්ධතිය අලුත්වැඩියා කර භාවිතයට ගන්නා බව.	වත්කම් අරමුණුගත කාර්යයට යොදා ගත යුතුය.
(ආ) 2023 වර්ෂයේදී පංචකර්ම ඒකකයට අවශ්‍ය උපකරණ ඒකක 10 ක් මිලදී ගැනීම වෙනුවෙන් රු.242,010 ක් වැයකර තිබුණු අතර, පංචකර්ම ඒකකයේ කාර්යයන් අක්‍රියවීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 වනවිටත් එහි උපකරණ නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.	අදාළ උපකරණ කාර්යක්ෂමව යොදා ගැනීම සඳහා කඩිනමින් කටයුතු කරන බව.	වත්කම් ඵලදායී කාර්යයකට යෙදවිය යුතුය.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) බදුල්ල, ප්‍රදේශයේ පදිංචි බදුකරුවකු සමඟ 2005 මැයි 18 දින සිට 2030 මැයි 17 දක්වා වසර 25 ක කාලයකට දීර්ඝකාලීන බදු පදනම මත නව වෙළඳ සංකීර්ණයේ දෙවැනි මහල බදුදී තිබුණි. ගිවිසුම් පත්‍රයේ ‘ඒ’ ඇමුණුමේ 01(අ) සහ 10 වැනි කොන්දේසි අනුව කටයුතු නොකර ආරම්භක වර්ෂ 05ට අදාළ රු.39,000 ක මාසික බදු කුලිය සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනය දක්වාම අය කිරීම හේතුවෙන් රු.725,640ක පාඩුවක් සිදුවී තිබුණි.	2021 ජනවාරි 01 දින සිට සියයට 10 ක් කඩකුලියට එකතු කර රු. 42,900 ක් බැගින් මාසිකව කඩ කුලී අය කර ඇති බව සහ 2023 වර්ෂයේ සිට මේ දක්වා තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුවෙන් වරින් වර තක්සේරු ලබා ගැනීම සඳහා ලිපි ඉදිරිපත් කර තිබුණද මේ දක්වා ඒ සඳහා තක්සේරු වාර්තා ලැබීමේ ප්‍රමාදය හේතුවෙන් තාවකාලික තක්සේරුවක් ලබා ගෙන කුලී අයකරන බව.	බදු ගිවිසුමේ කොන්දේසි අනුව කටයුතු කළ යුතුය.

- (ආ) වෙළඳ සංකීර්ණයේ කඩ කාමර 109 න් කඩ කාමර 17 ක වලංගු ගිවිසුම් කාලය ඉක්මවා වසර 10 සිට 18 ක් දක්වා දීර්ඝ කාලයක් ගතවී ඇත්ත්, එම කඩ කාමර සම්බන්ධයෙන් සුදුසු ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කර ගිවිසුම් වලට එළඹී නොතිබුණි.
- ගිවිසුම් කාලය අවසන් වී ඇති කඩ කාමර සඳහා බදුකරුවන් සමග නැවත නව වලංගු ගිවිසුම් ගිවිසුම්ගත වීම සඳහා දැනුවත් කරන වලට එළඹිය ලිපි මේ වන විටත් යොමු කර ඇති යුතුය.
- අතර ඒ සඳහා ගිවිසුම් සකස් කර ඒ ඒ සම්බන්ධව ඉදිරි කටයුතු සිදු කරමින් පවතින බව.

4. ගිණුම් කටයුතු භාවය සහ යහපාලනය

අයවැය පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂය වෙනුවෙන් මහා නගර සභාව පිළියෙල කර තිබුණු අයවැය ලේඛනය අනුව ඇස්තමේන්තු කල ආදායම් හා වියදම්, වර්ෂයේ තථ්‍ය ආදායම් හා වියදම් සමඟ සැසඳීමේදී ආදායම් විෂයයන් 03 ක සියයට 23 සිට සියයට 56 දක්වාද , වියදම් විෂයයන් 02 ක සියයට 66 සිට සියයට 89 දක්වාද විචලනයක් පැවතුණි. මේ අනුව අයවැය ලේඛනය ඵලදායී පාලන කාරකයක් ලෙස යොදාගෙන නොතිබුණි.	අය වැය ඇස්තමේන්තු සැකසීමේදී විෂමතාවය අවම වන ආකාරයට තාත්වික ලෙස සකස් කිරීම සඳහා කටයුතු කරන බව.	ආදායම් වියදම් අතර විචලතාවය අවම කරගත යුතුය.